

SCC-08-0227

DP Hotelsko Turističko Preduzeće “Iliria”, Dečani

Zastupljeno od strane Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove

Tužilac

1. **Manastir Dečani**
2. **Opština Dečani**
3. **Republika Srbija**

Tuženik

Posebna komora Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (“Posebna komora”), specijalizovano veće, sastavljeno od sudija Esme Erterzi, kao predsesavajuće sudije, i sudija Iljmija Bajramija i Dielze Hodža, nakon rasprave koja je održana 27/12/2012, donelo je sledeću:

PRESUDU

Odbija se tužba kao neosnovana.

Činjenično stanje i istorijat postupka:

Dana 16. oktobra 2000. godine, tužilac je Opštinskom sudu u Dečanima podneo tužbu protiv tuženih: (1) Manastira Dečani; (2) Opštine Dečani i (3) Republike Srbije u vezi sa verifikacijom vlasništva.

Tužilac je pre sukoba bio pravno lice u sastavu organizacije HTD “Sloga” u Prištini, koja je sada poznata pod nazivom DP Hotelsko-Turističko Preduzeće “Iliria” iz Dečana.

Dana 09.08.1993, HTD “Sloga” i prvi tuženik zaključili su ugovor o donaciji br. 1235 čiji je predmet bila donacija katastarskih parcela i objekata izgrađenih na parcelama br. 494, 495, 496, 502, 522, 523, 524, 1106, 1107 i 528, registrovanih u posedovnom listu br. 237 za KO Dečani u ukupnoj površini od 11.40.51 ha. Treći tuženik je odobrio ugovor o donaciji, na osnovu ugovora br.464-2914/97, a u korist prvog tuženika.

Tužilac je zahtevao da se kao neosnovani i nezakoniti ponište ugovor o donaciji koji je zaključen između DP-a Sloga i prvog tuženika, registrovanog pod brojem 1235 od 09.08.1993., kao i ugovor br. 464-2914/97 koji je zaključen između prvog tuženika i trećeg tuženika. Tužilac je tražio od suda da potvrdi da je tužilac tj. Hotelsko-Turističko preduzeće “Iliria” iz Dečana vlasnik katastarskih parcela i objekata koji su izgrađeni na navedenim parcelama.

Predmet je registrovan u Opštinskom sudu u Dečanima pod brojem C.no 5/2000.

Dana 03.09.2011. godine, sud je pozvao tužioca da dopuni tužbu (*predmet zahteva*) i da predoči dokaze u vezi sa osporenim objektima.

Dana 11.09.2000. godine, tužilac je podneo izmenjenu i dopunjenu tužbu u skladu zahtevom suda. Dana 16.10.2001. godine, opštinski sud je održao ročište na kojem se nisu pojavili ni prvi tuženik ni treći tuženik. Ročište je odloženo za 27.11.2001. godine. Čak ni tog dana tuženici se nisu pojavili, pa je stoga ročište odloženo za dalji neodređeni vremenski period. Dana 27.12.2001. godine tuženici se nisu pojavili pred sudom iako su bili propisno pozvani. Ročište je odloženo za 25.01.2002. godine. Dana 25.01.2002. godine tuženici nisu prisustvovali ročištu. Prvi tuženik je odbio da primi poziv, a treći tuženik je opravdao svoje odsustvovanje, pa je stoga ročište odloženo za 21.02.2002. godine. Dana 21.02.2002. godine ročište je odloženo za 19.03.2002. godine.

Dana 28.02.2002. godine, drugi tuženik tj. opština Dečani podnela je podnesak u kojem ne osporava tužbeni zahtev tužioca Hotelsko-Turističkog Preduzeća "Iliria" iz Dečana i predložila je da sud usvoji tužbeni zahtev tužioca u celosti.

Dana 19.03.2002. godine, Opštinski sud u Dečanima održao je ročište na kojem nisu učestvovali ni prvi ni drugi tuženik. Prvi tuženik je bio propisno pozvan na sud sudskim aktom od 05.03.2002. godine preko UNMIK Policije, ali nije odgovorio na poziv, pa je stoga ročište odloženo za 18.04.2002. godine. Dana 18.04.2002. godine ročište je održano i bilo je ponovo odloženo za 28.06.2002. godine jer nije bilo odgovora Odeljenja za pravosuđe u Prištini u vezi sa prvim i trećim tuženikom.

Dana 28.06.2002. godine Opštinski sud u Dečanima održao je glavnu raspravu na kojoj su učestvovali tužilac i predstavnik drugog tuženika, dok je prvi tuženik odbio poziv za suđenje i nije opravdao svoje odsustvovanje, iako je poziv primio 29.04.2002. godine.

Sud je shodno članu 295 Zakona o parničnom postupku zatim odlučio da ročište održi u odsustvu tuženika koji su bili propisno pozvani na sud. Nakon čitanja tužbe, podnošenja dokaza i završnih argumanata tužioca, opštinski sud je doneo presudu kojom se poništavaju ugovori o donaciji br. 1235 od 09.08.1993. godine i ugovor br. 0464-2914/97 i kojom se potvrđuje da je DP Iliria Dečani vlasnik katastarskih parcela i objekata izgrađenih na katastarskim parcelama br. 494, 495, 496, 502, 522, 523, 524, 528, 1104, 1105, i 1107, registrovanih u posedovnom listu br. 237 za KO Dečani i obavezao je Manastir Dečani da tužiocu vrati u posed i slobodno korišćenje navedenu nepokretnu imovinu.

Opštinski sud je doneo ovu presudu zbog izostanka na osnovu člana 295 Zakona o parničnom postupku (ZPP) sa opravdanjem da je sud stalno u toku skoro jedne godine nekoliko puta propisno pozivao prvog i trećeg tuženika, te da je prvi tuženik odbijao da primi sudski poziv, dok je teći tuženik, iako je institucionalno primio poziv, nije opravdao svoje odsustvovanje.

Kako je ustanovio Opštinski sud, ugovor o donaciji zaključen je 1997. godine, dok je Uredbom br. 1999/24 od 12.12.1999. godine, a koja je stupila na snagu dana 10. Juna 1999. godine, utvrđeno da je važeći zakon na Kosovu zakon koji je bio na snazi do 22. marta 1989. godine. Sud je utvrdio da osporena nepokretna imovina koja je bila donirana ugovorom nikada nije bila imovina Manastira Dečani. Sud je zaključio da je ta činjenica potvrđena istorijskim pojedinostima zabeleženim u katastarskoj evidenciji i posedovnom listu. Iz toga proizilazi da je ugovor nevažeći i ništavan i da je sklopljen u suprotnosti sa članovima 4 i 5 Zakona o prenosu nepokretne imovine (Službeni list br. 28/88) i da je ugovor sačinjen u vreme sprovođenja prinudnih mera. Opštinski sud je odlučio da je ugovor koji je zaključen između prvog i trećeg tuženika nevažeći, ništavan i nezakonit jer je treći tuženik donirao imovinu prvom tuženiku, a ta imovina nije pripadala njemu već DP-u i njegovim radnicima.

Dana 03.09.2002. godine, advokat trećeg tuženika, republički javni pravobranilac, podneo je Okružnom sudu u Peći žalbu na tu presudu žaleći se na suštinska kršenja odredbi člana 354, stava 2 tačke 7 ZPP-a, u vezi sa nedostatkom mogućnosti za pravno učestvovanje strana u postupku i korišćenjem jezika jedne strane u postupku shodno članu 354, stav 2, tačka 8 ZPP-a. On je takođe naveo, što se tiče vlasništva nad navedenim parcelama, da su do 1964. godine pomenute parcele bile u vlasništvu prvog tuženika tj. Manastira Dečani i da je ta imovina sada državna imovina u vlasništvu trećeg tuženika.

Dana 26.09.2002. godine tužilac je odgovorio na žalbu tuženika.

Dana 25.10.2005. godine Okružni sud u Peći izdao je odluku kojom je poništena celokupna presuda Opštinskog suda u Dečanima br. 88/2001 od 28.06.2002. godine i ceo predmet je vraćen Opštinskom sudu na ponovno suđenje s obrazloženjem da je osporena odluka u suštini predstavljala kršenje člana 354, stav 1, jer je članom 2, stav 1 ZPP-a utvrđeno da tokom parničnog suđenja sud mora da donese odluku u granicama zahteva. Takođe je bilo prekršaja u vezi sa članom 354, stav 2, tačka 8 ZPP-a zbog nepropisnog uručivanja sudskih dokumenata. Okružni sud je takođe naveo da prvostepeni sud, tokom ponovljenog suđenja, treba da uzme u obzir i neregularnost tužbenog zahteva u pogledu legitimiteta strana i mogućnost dopunjavanja istog kako bi bio razumljiv.

Nakon poništenja presude, ovaj predmet je dobio novi broj C.no 325/05.

Dana 24.11.2006 godine, Opštinski sud u Dečanima pozvao je tužioca da pojasni tužbi po pitanju legitimnosti i mogućnosti dopunjavanja tužbenog zahteva.

Dana 7.12.2006 godine, Tužilac je podneo objašnjenje u vezi sa legitimnosti strana. On je izjavio da on poseduje legitimitet kao strana u ovim procesima, pošto je on registrovano telo zasnovano na zahtevu za Privremenu Registraciju Poslovnih Delatnosti podnetom UNMIK-u.

KPA je, dana 13.6.2008 godine, zatražila oduzimanje slučaja u skladu sa Članom 4.5 Uredbe UNMIK-a br. 2002/13. Svojom odlukom, donetom 20.06.2008 godine, Posebna Komora je, u slučaju br. RR-08-0002, oduzela tužbu podnetu protiv svih optuženih pred Opštinskim sudom u slučaju C.br. 5/2000-(325/05), gde su strane u procesu DP Ilirija, iz Dečana, protiv Manastira Visoki Dečani, Opštine Dečani, i Republike Srbije.

17. novembra 2008 godine Posebna komora održala je svoju prvu raspravu u ovom Sudu zajedno sa slučajevima br. SCC-08-0226 (tužba koju je podnela kompanija Apiko, koju zastupa KPA/UNMIK-ova Kancelarija za pravna pitanja) protiv Republike Srbije, Opštine Dečani i Manastira Visoki Dečani slučaj br. SCC-08-0227 (tužba DP Ilirija podneta protiv Republike Srbije, Opštine Dečani i Manastira Visoki Dečani), i slučaj br. SCC-06-0484 (tužba koju je Ali Demeukaj podneo protiv Republike Srbije i Manastira Visoki Dečani, opštine Dečani, DP Apiko, Zenuna Mecaja i KPA) bez spajanja slučajeva zbog njihove bliske povezanosti. Ta rasprava nije održana zbog valjanosti tužbi, već zbog proceduralnih pitanja i registrovanja zemljišta u tadašnjim katastarskim podacima. Zastupanje DP od strane KPA/UNMIK-a bilo je osporeno i saslušan je stav DP koji se razlikovao od onog iznetog od strane KPA. Na toj raspravi takođe je bio prisutan predstavnik opštine.

Kad je u pitanju zastupljenost DP; 24. novembra 2008 godine KPA/UNMIK-ova Kancelarija za pravna pitanja uložila je podnesak kojim se obrazlaže njihov autoritet nad DP i njen pravni položaj u procesu, kao i izmene učinjene u katastarskim podacima tokom godina. Dana 26.11.2008 godine advokat DP Ilirija uložio je podnesak na albanskom jeziku, sa nekim delovima članova na engleskom jeziku. Dana 01.12.2008 godine advokat opštine uložio je podnesak samo na albanskom jeziku.

Dana 10.03.2009 godine Sudsko veće Posebne komore donelo je odluku da UNMIK-ova Kancelarija za pravna pitanja ima zakonski pravni položaj u ovom slučaju kao zastupnik Kosovske Povereničke Agencije i da ima isključivo pravo da zastupa interese preduzeća pred Posebnom Komorom, naročito u ovom slučaju. Takođe je navedeno, u pravnom obrazloženju, da Komora odobrava da DP budu zastupljena svojim savetnicima osim i ako KPA (u ovom slučaju UNMIK) odluči da ostvari svoj administrativni autoritet nad DP. Protiv ove odluke Kosovska Agencija za Privatizaciju (KAP) uložila je žalbu.

Sa druge strane, Sudsko Veće je, svojom odlukom od 18. maja 2009 godine, pozvalo KAP u parnicu, uzimajući u obzir bilo koji interes koji ona može imati u ime DP koje je u svojstvu tužioca.

Dana 12.05.2009 godine, KPA/UNMIK-ova Kancelarija za Pravna Pitanja uložila je podnesak za oba slučaja SCC-08-0226 i SCC-08-0227 i podnela je zahtev za održavanje ročišta. U podnesku je navedeno da bi KPA prihvatila predlog poravnanja koji ne bi opovrgao vlasnička prava Manastira Visoki Dečani kad su u pitanju katastarske parcele koje se trenutno nalaze u Specijalnoj zonskoj oblasti koja uključuje Manastir i njegovu isposnicu, kako je ustanovljeno Izvršnom Odlukom UNMIK-a br. 2005/5, kao i da bi se ona odrekla, u ime Tužilaca u sudskim procesima SCC-08-0226 i SCC-08-0227 i u ime bilo kog drugog DP pod statusnom administracijom i autoritetom, bilo kojih imovinskih potraživanja koje one mogu imati u vezi sa tim zemljištem.

Strane su bile pozvane na ročište održano 19. maja 2009 godine da bi se ispitala mogućnost poravnanja. Tekst poravnanja, bez potpisa, predstavljen Sudu, koji je bio pridodat podnesku Manastira od 15.05.2009 godine od strane Suda; međutim, Sud ne može da naglasi koja strana je bila ta koja je podnela tekst.

Rasprave u slučajevima SCC-08-0226 i SCC-08-0227 održane su zajedno 19. maja 2009 godine

Tokom te rasprave;

Predstavnik UNMIK-ove Kancelarije za Pravna Pitanja izjavio je da se UNMIK odriče zahteva podnetih protiv Republike Srbije i opštine Dečani, shodno članu 193 Zakona o Parničnom Postupku (4/1977) U ime DP, gospodin Teki Bokši, delujući u svojstvu advokata DP Ilirija (ne i DP Apiko), izjavio je, citiram beleške, : "...da je, kao predstavnik DP Ilirija, 24. novembra 2008 godine uložio podnesak kojim se odrekao žalbe podnete protiv Opštine Dečani, s obzirom da postoji sukob interesa sa opštinom Dečani i da je, iz tog razloga, Opština Dečani, pismenim podneskom, prihvatila povlačenje i da nam se pridružila u svojstvu lica koje interveniše u ime DP koje ja predstavljam". Predstavnik Opštine Dečani izjavio je da prihvata povlačenje DP, ali da ne prihvata povlačenje UNMIK-a, ali je, nakon toga, potvrdio prihvatanje povlačenja. Advokat Opštine ponovio je njegovo razumevanje činjenice da je sada Opština u svojstvu strane koja interveniše. Predsedavajući sudija je objavio da će Veće odlučiti o povlačenju tužbi podnetih protiv Opštine i Republike Srbije i da će razmotriti zahtev povezan sa opštinskim zahtevom za intervenisanje.

Predstavnik UNMIK-ove Kancelarije za Pravna Pitanja-KPA, kao i predstavnik Manastira, dali su svoje izjave tokom sudskog pretresa posvećenog poravnanju. Oni su različitih datuma potpisali zapisnik o raspravi. Advokat DP izrazio je svoje neslaganje tvrdeći da UNMIK ne može zastupati DP Ilirija – Tužioca, i da je KAP pravni naslednik KPA.

Dana 08. juna 2009 godine advokat DP Ilirija uložio je podnesak kojim je preneo proteste zaposlenih i uprave DP Ilirija i ponovio argumente da je KAP jedina Agencija koja može zastupati

DP kao naslednik KPA, da je UNMIK stao na stranu tuženog manastira i da Sud nije dokazao svoju objektivnost i nepristrasnost i da treba da bude izuzet. On je izjavio da oni traže od EULEX-a da odredi drugo sudsko veće koje do sada nije bilo uključeno (*vredi pomenuti da se sastav Sudskog Veća, u više navrata menjao, od početka prenosa procesa na Posebnu Komoru, u sklopu mandata UNMIK-a i pod izvršnim mandatom EULEX-ovih sudija takođe*). On je takođe izjavio da oni zahtevaju od Ustavnog Suda da poništi Odluku Sudskog Veća od 10. marta 2012 godine kojom se navodi da UNMIK-ova Kancelarija za Pravna Pitanja ima isključivo pravo da predstavlja preduzeća u sudskim pretresima održanim u slučajevima br SCC-08-0226; SCC-08-0227 i SCC-06-0484. (*Specijalno Veće navodi da u sudskim spisima ne postoji dokument koji navodi da je takav zahtev, protiv te odluke, bio podnet Ustavnom Sudu.*)

Dana 24. jula 2010 godine Žalbeno Veće donelo je Odluku u vezi sa žalbom koju je KAP podnela protiv odluke Sudskog Veća donete 10. marta 2009 godine za sva tri slučaja (SCC-08-0226, SCC-08-0227 i SCC-08-0484) kojom potvrđuje Odluku Sudskog Veća, kojom je naglašeno da UNMIK-ova Kancelarija za Pravna Pitanja poseduje isključivo pravo da zastupa DP u slučaju br. ASC-09-0025. (*Specijalno Veće takođe navodi da ne postoji nikakav dokument u sudskim spisima koji bi navodio da je takav zahtev, od strane bilo koga, bio podnet Ustavnom Sudu, protiv Odluke Žalbenog Veća od 24.07.2010 godine, slučaj br. ASC-09-0025, .*)

Sa druge strane, u vezi sa poravnanjem izraženim tokom sudske rasprave održane 19. maja 2009 godine;

Dana 10. jula 2009 godine UNMIK se obratio Posebnoj Komori sa zahtevom da mu bude dostavljen overeni zapisnik i sa zahtevom za izdavanje naloga za sprovođenje poravnanja zaključenog tokom rasprave održane 19. maja 2009 godine.

Dana 26. oktobra 2009 godine, u svom odgovoru na nalog izdat od strane Suda, UNMIK je ponovio svoj zahtev da mu budu dostavljene overene kopije zapisnika sa rasprave održane 19. maja 2009 godine i nalog za sprovođenje poravnanja.

Dana 9. februara 2011 godine Sudsko Veće odbilo je zahteve UNMIK-a podnete 10. jula i 26. oktobra 2009 godine. Tada je podneta žalba protiv te Odluke od strane UNMIK-a.

Dana 27. decembra 2011 godine Žalbeno Veće donelo je svoju Odluku u slučaju broj ASC-11-0038 kojom se potvrđuje Odluka Sudskog Veća doneta 9. februara 2011 godine, navodeći da poravnanje još uvek nije bilo završeno i da, u svakom slučaju, sprovođenje poravnanja nije u nadležnosti Posebne Komore; istovremeno navodeći da je Sudsko Veće trebalo da zakaže dodatno ročište da bi omogućilo stranama da kompletiraju međusobno poravnanje dogovoreno 19. maja 2009 godine sa proceduralnim pravilima.

Dana 01. januara 2012 godine stupio je na snagu novi Zakon br. 04/L-033 o Posebnoj Komori Vrhovnog Suda Kosova o pitanjima koja se odnose na privatizaciju.

Odlukom Predsedništva Posebne Komore br. 1/2012, od 02. februara 2012 godine, osnovana su Specijalizovana Veća. U početku je slučaj bio dodeljen Veću br. 4. Na osnovu odluke Predsedništva br. 19/2012, od 20. juna 2012 godine, slučaj je dodeljen Veću 3 (Veće za Vlasnička Pitanja).

Specijalizovano Veće za Imovinske Zahteve je, na osnovu zahteva podnetog od strane UNMIK-a i mišljenja Žalbenog Veća, odlučilo da održi sudski pretres 03.10.2012 godine, za koji je zatraženo da bude odložen. Rasprava je održana 16. oktobra 2012 godine.

Dana 29.10.2012 godine advokat DP Ilirija (ne u svojstvu DP Apiko) uložio je podnesak samo na albanskom jeziku, kojim osporava raspravu održanu u vezi sa slučajem br. SCC-08-0227 bez njegovog prisustva.

Dana 30.10.2012 godine, advokat tuženog Manastira podneo je sledeće dokumente: (1) potvrdu o statusu manastira i sveštenika na srpskom i engleskom jeziku (2) kopiju Odluke o imenovanju Oca Save Janjića za Igumana Manastira Visoki Dečani.

Dana 30.10.2012 godine, UNMIK-ova Kancelarija za Pravna Pitanja odgovorila je na zahtev Veća tražeći objašnjenje i potvrdu od strana koje su postigle poravnanje da li ono pokriva sve sporne parcele. UNMIK je zatražio održavanje još jedne rasprave .

Dana 6. novembra 2012 godine advokat Opštine je takođe uložio podnesak samo na albanskom jeziku, kojim osporava raspravu održanu 16.10.2012 godine, za oba slučaja SCC-08-0226 i SCC-08-0227.

Dana 19. novembra 2012 godine UNMIK-ova Kancelarija za Pravna Pitanja podnela je još jedan podnesak u kojem navodi da se KPA odrekla svih prava u vezi sa parcelama navedenim u poravnanju, osim nad onim parcelama kojih se Manastir eksplicitno odrekao i da se to takođe primenjuje tamo gde poravnanje između dveju strana ne nabraja izričito sve sporne parcele. KPA navodi da će “dogovoreno poravnanje postignuto između strana i pismeno potvrđeno postati konačno i obavezujuće za strane” shodno Članu 26.4 Administrativnog Uputstva UNMIK-a br. 2008/6 i stoga više nije u delokrugu Sudskog Veća da donosi odluke. Sa druge strane, UNMIK-ova Kancelarija za Pravna Pitanja je u istom podnesku zatražila sledeće: (1) proceduralno spajanje slučajeva sa slučajem br. SCC-08-0226; (2) izdavanje overenih kopija zapisnika o raspravi održanoj 16.10.2012 kao i (3) preduzimanje neophodnih mera nakon izdavanja takvih overenih kopija radi izvršenje poravnanja kroz usklađivanje opštinskih katastarskih podataka, kako je određeno sporazumom o poravnanju.

Dana 20. decembra 2012 godine advokat Opštine podneo je još jedan podnesak u kojem navodi da je od strane DP Ilirija obavešten da će ročište, na koji su pozvani samo predstavnik UNMIK-ove Kancelarije za Pravna Pitanja, DP Ilirija i Manastira Visoki Dečani, biti održano 05. decembra 2012 godine. On je naglasio da je, iako je on zatražio da bude prisutan na strani Tužioca, bio isključen kao strana iz rasprave održane 16.10.2012 godine, Sud ga nije pozvao na ročište .

U stvari, ročište koji je, prema planu, trebalo da bude održano 13. decembra 2012 godine, morao je biti odložen za 21. decembar 2012 godine na osnovu opravdanog odsustva jedne od strana. Predstavnici preostalih strana bili su prisutni na tom ročištu a takođe je među publikom bio prisutan i advokat opštine. Takođe je uzet u obzir usmeni podnesak advokata DP u vezi sa poravnanjem postignutim između UNMIK-ove Kancelarije za Pravna Pitanja i Manastira Visoki Dečani.

Pravno obrazloženje

Specijalizovano veće će dole razmatrati argumente stranaka konkretno za ovaj slučaj.

1. Strane

(a) Tužilac

Tužilac u ovom slučaju je društveno preduzeće (DP) "Iliria" čije se ime menjalo s vremena na vreme. Sam status društvenog preduzeća nije osporila niti jedna strana u postupku. Ne postoji drugi tužilac niti protiv-tužilac osim ovog DP-a iako se čini da postoji dosta zainteresovanih strana koje izražavaju svoj odnos u ovim postupcima u različitim svojstvima. Njihovo predstavljanje od strane njihovih advokata ili pravni položaj UNMIK Kancelarije za pravna pitanja u ime DP-a kao tužioca biće detaljno razmatrano dole.

(b) Administrativna nadležnost agencije nad tužilačkim DP-em

Kao što je poznato, Kosovska poverenička agencija (KPA) osnovana je Uredbom br. 2002/12 na osnovu Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija (1999) i shodno ovlašćenjima Specijalnog predstavnika Generalnog Sekretara (SPGS). Od 13 juna 2012, KPA je dobila ovlašćenje da upravlja društvenim preduzećima. UNMIK Uredba br. 2002/12, izmenjena i dopunjena UNMIK Uredbom 2005/18, predviđa da Agencija ima upravnu vlast nad svim društvenim preduzećima na Kosovu. Štaviše, shodno članu 6.2(d) istog, Agencija ima pravo da "raspolože novcem i drugim sredstvima društvenih preduzeća."

Zakon br. 03/L-067 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju (KAP), izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-034, isto tako reguliše upravnu vlast Agencije na isti način kao što je dato KPA. Član 6.1 Zakona o KAP, daje Agenciji širu i isključivu upravnu vlast nad svim preduzećima, sredstvima, interesima, akcijama i imovinom koja potpadaju pod članove 5.1 i 5.2. Takvo ovlašćenje uključuje i bilo koju radnju koju Agencija smatra razumnom i odgovarajućom, u granicama upravnih resursa Agencije, kako bi omogućila bolju prodaju, likvidaciju, prenos ili druga raspolaganja preduzećem, sredstvima ili državnim interesom. Ona ima pravo da postavi i zameni predsednika, direktore i rukovodioce DP-a.

U ovom slučaju, pitanje koje je veoma sporno nije pitanje upravnog ovlašćenja agencije nad društvenim preduzećima. Ono o čemu se žestoko raspravlja uglavnom je "koja agencija ima upravnu vlast nad DP": Da li je to KPA ili KAP?

Drugo veoma sporno pitanje u ovom postupku je "šta ako upravnik DP-a ima drugu poziciju u odnosu na direktore/rukovodioce samog DP-a.

Sada, Veće će se prvo pozabaviti osnovnom stvari (da li je KPA osnovana od strane UNMIK-a ili KAP osnovana od strane Skupštine Kosova kao naslednika prve ta koja će upravljati DP) a onda drugom (šta u slučaju da DP ima drugu poziciju u odnosu na svoj upravni organ).

(c) KPA ili KAP?

Da li je KPA ili KAP ta koja će upravljati DP je dugo pod diskusijom u ovim postupcima. Već je odgovoreno ne jednom, nego dvaput od strane Žalbenog veća Posebne komore u gore navedenim odlukama u istorijatu postupka (*odluka od 24.7.2010, slučaj br ASC-09-0025 i odluka od 27 decembra 2011, u slučaju br ASC-11-0038*).

Svi argumenti koji proizilaze iz člana 1.2 Zakona o KAP sa izmenama i dopunama, koji kažu da je KAP pravni naslednik KPA su u više navrata predstavljeni od strane samog DP, njegovog advokata, kao i od strane advokata Opštine tokom rasprave i u pismenim podnescima. Predstavnik KAP je isto tako raspravljao o stvari i u pisanoj formi i tokom rasprave održane 19. maja 2009. godine, kao i u svojoj žalbi podnetoj protiv odluke Sudskog veća od 10. marta 2009. Pored toga, Ministarstvo Pravde je imalo priliku da iskaže svoje shvatanje ovog predstavljanja u svom pismu od 14 oktobra 2009 i držalo da član 67.4 Zakona o upravljanju i odgovornostima za rad u javnim finansijama (Zakon br 03/L-048, od 13 juna 2008) dozvoljava i obavezuje Ministarstvo Pravde da

bude uključeno u postupcima. Svi ovi argumenti su bili dostupni prvostepenim i drugostepenim sudijama u to vreme i ocenjeni njihovim odlukama o toj stvari.

Dana 10 marta 2009, tadašnje Sudsko veće je zaključilo da UNMIK-ova Kancelarija za pravna pitanja, kao predstavnika KPA, ima pravnu poziciju u ovom slučaju i da ima isključivo pravo da predstavlja interese preduzeća u slučajevima pred Posebnom komorom a posebno u slučajevima na koje se ove odluke odnose. Po žalbi koju je uložila KAP protiv odluke Sudskog veća od 10 marta 2009 Žalbeno veće je potvrdilo zaključak Sudskog veća (odluka od 24 jula 2010, slučaj br ASC-09-0025).

U drugoj odluci Žalbenog veća, od dana 27 decembra 2011, slučaj br ASC-11-0038, u žalbi na odluku Sudskog veća od 9 februara 2011 u slučajevima SCC-08-0226 i SCC-08-0227, ponovljeno je da je predstavljanje DP od strane KPA i UNMIK-ove Kancelarije za pravna pitanja pravosnažno i stoga obavezujuće i da se više ne dovodi u pitanje i čak se smatra da je *res judicata* od strane Žalbenog veća. U vreme izdavanja te odluke, novi Zakon o KAP br 04/L-034 je već bio na snazi.

Nije od značaja da li se trenutni sastav Specijalizovanog veća slaže sa tim zaključkom ili ne. Pravosnažne odluke su obavezujuće ne samo za strane nego i za sve sudove osim ako novi zakon ne reguliše to polje drugačije nakon usvajanja takve pravosnažne odluke o proceduralnom pitanju. Principi predvidljivosti i pravne sigurnosti zahtevaju da se pravosnažne odluke/presude ne mogu dalje osporiti, bez obzira da li su one ispravne ili ne, osim ako ne postoji vanredni pravni lek (što je još uvek predmet određenog vremenskog roka). Nema dokaza ili obaveštenja u spisu koji bi upućivali na to da je neka strana ili treće lice koje tvrdi da ima interes u ovom slučaju osporilo ustavnost odluka Žalbenog veća ili da je poslalo zahtev za vanredni pravni lek u ovom konkretnom slučaju.

U ovom konkretnom slučaju, Žalbeno veće, u svojoj odluci od 24 jula 2010, je odlučilo da je UNMIK-ova Kancelarija za pravna pitanja ta koja ima isključivo pravo da predstavlja DP-a kada su Zakon o KPA i Ustav Republike Kosovo već bili na snazi. Tadašnji Ustav, u članu 143, je upućivao na ulogu i uticaj Sveobuhvatnog Predloga o Rešenju Statusa Kosova od 26 marta 2007. Prema članu 143.2 Ustava, odredbe Sveobuhvatnog Predloga će imati premoć nad svim ostalim pravnim odredbama na Kosovu. Dalje, Ustav, zakoni i ostala pravna akta Republike Kosovo se tumače u saglasnosti sa Sveobuhvatnim Predlogom o Rešenju Statusa Kosova, od dana 26. marta 2007. U slučaju nesaglasnosti između odredbi ovog Ustava, zakona i ostalih pravnih akata Republike Kosovo i odredbi sporazuma, prevladava ovaj drugi. (član 143.3 Ustava).

Opšte poznata je činjenica da Sveobuhvatni Predlog (Ahtisaarijev plan) daje Kosovskoj povereničkoj agenciji upravna ovlašćenja nad društvenim preduzećima (aneks VII Sveobuhvatnog Rešenja, član 2). Činjenica da do danas Ustav ne pravi nikakvu referencu na Sveobuhvatni Predlog ili mu ne daje nadmoć nad Ustavom nije od važnosti. Svi podnesci strana i njihove izjave o njihovom poravnanju kao i potpisivanje zapisnika sa rasprave u kojima su poravnanja iznešena, osim zadnjeg koji dopunjuje predhodne, su učinjeni kada su takve reference na Sveobuhvatni Predlog još uvek postojale u Ustavu kao višem u hijerarhiji normi.

Specijalizovano veće neće zauzimati novi stav o stvari nego će samo uputiti na predhodnu konstataciju Žalbenog veća o predstavljanju DP tužioca od strane UNMIK-ove Kancelarije za pravna pitanja koje je sada samo deklarativno ali ne i konstitutivno.

(d) Preostali tuženi(ci)

Prvobitna tužba podneta Opštinskom sudu je bila upućena protiv Republike Srbije kao prvo tuženom, Opštini Dečani kao drugotuženom i Manastiru Dečani kao treće tuženom. Opštinski sud je već zaključio pre oduzimanja tužbe da je Opština prihvatila tužbu pre prebacivanja postupka u Posebnu Komoru u slučaju br RR-08-0002 od 20.6.2008.

DP je povuklo tužbu i UNMIK je odbacio tužbu protiv Opštine. Opština je prihvatila povlačenje tužbe od strane DP protiv nje. I advokat DP Iliria i advokat Opštine Dečani su priznali da je povlačenje DP prihvaćeno od strane Opštine na ročištu održanom 19 maja 2009. UNMIK se odrekao prava protiv Opštine kao i protiv Republike Srbije na osnovu člana 193 Zakona o parničnom postupku (4/1977)

Specijalizovano veće smatra da objava predstavnika UNMIK Kancelarije za pravna pitanja nije zahtevala pristanak Sudskog veća. Povlačenje tužbe je izričito regulisano u UNMIK AD 2008/6 (sada u članu 26 Aneksa Zakona o Posebnoj komori) koji zahteva pristanak Specijalizovanog veća. Međutim, ne postoji izričita odredba o odricanju prava i tužbi ni u jednom od njih. Stoga, odredba Zakona o parničnom postupku (član 193 starog ZPP, član 261 novog ZPP) je primenjiva, u skladu sa članom 70 UNMIK AD 2008/6 (i članom 14 Zakona o Posebnoj komori) o odricanju od tužbenog zahteva koje ne zahtevaju ni pristanak suda niti pristanak tuženika. Dakle objavu koju je dao predstavnik tužioca dana 19 maja 2009, proizvela je pravno dejstvo od tog datuma.

Sada Veće skreće pažnju na činjenicu da Republika Srbija i Opština Dečani više nisu strane u ovim postupcima. Jedini preostali tuženik je Manastir Dečani.

2. Umešački zahtev Opštine Dečan/Dečani

Iako je Opština prihvatila povlačenje tužbe DP-a koja je bila upućena protiv nje kao drugo optuženog, opština je želela da bude zajedno sa DP kao tužilac. Zahtev za umešanje u postupak je načinjen mnogo pre; iako je Veće reklo da će zahtev biti ispitan nije donešena odluka o njenom izričitom odbijanju ili prihvatanju i Opština nije obavještena o ishodu. Ovo je možda razlog zašto je Opština smatrala sebe kao jednu od strana u postupku.

Dana 16.10.2012, tokom rasprave Specijalizovano veće je razmatralo umešački zahtev Opštine da bude pored tužioca i odbacilo ga. Strane i Opština su obavješteni o toj odluci i dato poravnanje će sadržati i obrazloženje za takvo odbijanje u pismenoj formi ali molilac može i ranije da ospori ovaj zaključak.

DP ima svog advokata. Već je zaključeno da UNMIK-ova Kancelarija za pravna pitanja ima pravnu poziciju kao tužilac u ime DP-a. KAP je isto tako navela da ima upravna ovlašćenja nad DP što je odbijeno od strane Žalbenog veća. Stoga DP-u ne treba nikakav dalji predstavnik ili upravni organ ili umešač koji bi branio njihovu poziciju. Još važnije, umešač je zasnovao svoj argument na činjenici da su DP i sporno zemljište na njenoj teritoriji. Ova činjenica ne daje Opštini nikakav pravni osnov da se umeša u neki parnični postupak vezano za zemljište na njenoj teritoriji. Umešanje se može dozvoliti samo od strane suda u slučaju da dispozitiv presude u postupku može da proizvede bilo kakvo pravno dejstvo na osobu koja traži umešanje. Čak i u slučaju da se tužba tužioca usvoji onda će Agencija biti ta koja će upravljati tom zemljom. Pored toga Agencija može i da privatizuje imovinu društvenog preduzeća. Kakva god veza da je postojala između DP-a i opština vezano za dodeljivanje zemljišta DP-ima pod bivšim Jugoslovenskim zakonima je prekinuta od 13 juna 2002 osnivanjem KPA od strane UNMIK-a. Stoga Opština nema pravni interes da se umeša u postupak pored DP-a.

3. Upis stvarnog stanja u katastar od dana poravnanja

U tom smislu vredi pomenuti izvršne odluke SPGS u vezi promena u katastarskoj evidenciji. SPGS je prvo, izvršnom odlukom br. 2008/16 od 22. aprila 2008. godine, odlučio u nedostatku uverljive dokumentacije koju je dostavila opština Dečani, za zemljišne parcele br. 494, 495, 502, 503, 522, 523, 524, 528, 1104, 1105 i 1106 (posedovni list br. 237), trenutno zavedene u katastarskim knjigama opštine Dečani na ime društvenog preduzeća "Hotelsko Turističko Preduzeće Dečani", i zemljišnu parcelu br. 943 (posedovni list br. 119) koja je trenutno zavedena u katastarskim knjigama opštine Dečani na ime društvenog preduzeća "Javno stambeno preduzeće", da se privremeno izuzmu sa trenutnim dejstvom i da se stanje vrati na *status quo ante*. Izvršna odluka će se preispitati ako opština Dečani dostavi uverljivu dokumentaciju UNMIK-u. U ovoj izvršnoj odluci je takođe navedeno da to nema dejstvo na konačno utvrđivanje prava u vezi zemljišnih parcela o kojima je reč, što će uslediti nakon okončanja sudskog postupka koji se vodi pred nadležnim sudom na Kosovu i postupka koji se vodi u Kosovskoj agenciji za imovinu.

Naknadnom Izvršnom odlukom br. 2008/21 od 17. maja 2008. godine SPGS je odlučio da će upisi u katastru koji su izuzeti Izvršnom odlukom br. 2008/16 biti izmenjeni povratkom na upise u katastarskim knjigama prema posedovnom listu br. 138 (N95-01-1/97) koji je izdala kancelarija za katastar u Peći 10. marta 1998. godine. U njemu se dalje navodi da će shodno pomenutom srpski pravoslavni Manastir Dečani nastaviti da uživa neometan posed nad zemljišnim parcelama br. 494, 495, 502, 503, 522, 523, 524, 528, 1104, 1105 i 1106 (prema trenutnom posedovnom listu br. 237) i nad zemljišnom parcelom br. 943 (prema trenutnom posedovnom listu br. 119). U slučaju da ovlašćeni organ presudi o vlasničkim pravima nad zemljištem o kome je reč, odnosno sud ili ovlašćena institucija na Kosovu, nakon okončanja postupka koji se vodi u Kosovskoj agenciji za imovinu, katastarski zapisi će adekvatno biti usklađeni sa tom presudom.

Veću nije poznato zašto se izvršna odluka br. 2008/21 nije odrazila na stanje u katastarskim knjigama. Ono što se zna je da su katastarsko zapisi i dalje na ime DP-a i stranke su svesne ove činjenice, što se lako može zaključiti iz njihovih verbalnih iskaza sa rasprava održanih 2008. i 2009. godine. Specijalnom veću nije poznato da li su stranke ikada pokušale da izmene katastarsku evidenciju u skladu sa izvršnom odlukom UNMIK-a br. 2008/21, i ako jesu, zašto ona ne može da se izvrši. Ipak, ono što je važno je da su sporna zemljišta još uvek zavedena na ime tužioca.

Što se tiče predaje vlasništva nad katastarskim parcelama, vlasništvo nad zemljištem tuženog manastira je zaštićeno gore pomenutim Izvršnom odlukom SPGS. Do danas, kako je predmet koji je u toku pred Posebnom komorom u ranoj fazi što se tiče vođenja postupka, veće ne raspolaže nikakvom informacijom da li je Kosovska agencija za imovinu odlučila onako kako to nalaže Izvršno rešenje SPGS br. 2008-21. To takođe nije od značaja zato što tužba tužioca DP kojom se zahteva predaja vlasništva kao takva, danas ne bi bila u nadležnosti Posebne komore koja radi po Zakonu o Posebnoj komori br 04/L-033. Posebna komora je nadležna za tužbu protiv tuženog DP-a ili Agencije ali ne i tužbe DP-a u svojstvu tužioca protiv privatnih ili pravnih lica. (Član 4 u vezi sa članom 5.2.2 Zakona o Posebnoj komori).

4. Poravnanje

Uzimajući u obzir odluku žalbenog veća da je Pravna kancelarija UNMIK-a kao zastupnik KPA jedina koja ima pravni status u postupku i imajući na umu da je isto zaključilo da DP može samo da zastupa sebe, sem ako KPA preuzme postupak, kao što je gore detaljno navedeno, sama tvrdnja DP-a da se ne slaže sa poravnanjem koje je navodno postignuto između KPA i tuženog manastira i

da je trebalo da ga zastupa KAP a ne KPA, ne unosi nove elemente u raspravu. Na sve ove argumente je već odgovorila prva i druga instanca.

Nakon ovoga, ono što Posebna komora treba da razmotri je da li poravnanje postignuto između Pravne kancelarije UNMIK-a i jedinog preostalog tuženika Manastira Dečani, ispunjava zahteve pravila postupka i kakvo pravno dejstvo to proizvodi.

Mogu se naglasiti sledeći podnesci koji su važni za volju da se postigne poravnanje:

- (a) Volja da se postigne poravnanje izražena je u ponesku KPA-UNMIK od 12. maja 2009. godine kao i zahtev za ročištem na kome će se predstaviti ovo poravnanje.
- (b) Poravnanje koje je predstavljeno na ročištu 19. maja 2009. godine i
- (c) Zahtev KPA-UNMIK od 10. jula 2009. godine za overenim zapisnikom ročišta od 19. maja 2009. godine i izvršenja poravnanja.
- (d) Poravnanje predstavljeno u pisanom obliku, predstavljeno na ročištu održanom 16. oktobra 2012. godine i dopunjeno u skladu sa mišljenjem žalbenog veća koje je navedeno u njegovom rešenju ASC-11-0038 od 27. decembra 2011. godine.
- (e) Objašnjenje dato u dopisu od 29. oktobra 2012. godine.
- (f) Tekst koji je potpisan van suda priložen je uz podnesak od 3. decembra 2012. godine.
- (g) Potvrda teksta poravnanja na ročištu 21. decembra 2012. godine.

Prva tri pretresno veće i žalbeno veće u početku nisu smatrali pravilnim poravnanjem koje je u skladu sa pravilima postupka. Detaljno obrazloženje ovih veća za takvo odbacivanje može da se pronađe u pravnom obrazloženju presude u predmetu br. SCC-08-0226.

Vredi podsetiti na shvatanje žalbenog veća o tome kako treba postignuti poravnanje u skladu sa pravilima postupka. Žalbeno veće je naglasilo objašnjenje pretresnog veća o tome iz zapisnika sa ročišta od 19. maja 2009. godine da njihove date izjave predstavljaju poravnanje, ali su stranke potpisale zapisnik različitih datuma. Potpis zastupnika žalioca nosi datim 22. jul 2009. godine, dok je tuženik potpisao 8. jula 2009. godine. Žalbeno veće je ovu razliku u datumima potpisivanja zapisnika smatralo značajnom. Po tumačenju žalbenog veća, kako "AN UNMIK-a br. 2008/6 u članu 26.4 zahteva da takav sporazum mora da bude u pisanom obliku, formulacija ovog člana podrazumeva da takav sporazum stranke moraju da iznesu u pisanom obliku van ročišta". Citat iz tog rešenja: "*...nakon pisanog sporazuma koji se podnosi sudskom veću, sud može da zaključi predmet a stranke imaju slobodu da sprovedu taj sporazum koristeći pravne instrumente u meri u kojoj propisuje zakon*".

Prema žalbenom veću, drugi vid sudskog poravnanja predviđa član 322 Zakona o parničnom postupku (bivši ZPP), koji se primenjuje u postupcima pred PKVS shodno članu 70.3 AN UNMIK-a br. 2008/6. Pomenuti član glasi: "*poravnanje stranaka mora da se zavede u zapisnik. Smatra se da je poravnanje postignuto kada stranke, nakon čitanja zapisnika, potpišu zapisnik. Strankama se daju overene kopije zapisnika u koji je uneseno postignuto poravnanje, ako to zatraže.*"

Nakon davanja ovih objašnjenja, žalbeno veće je zaključilo da u ovom predmetu nije poštovan postupak koji je propisan gore navedenom odredbom, zato što su stranke potpisale zapisnik različitih datuma. Prema žalbenom veću, član 322 Zakona o parničnom postupku, kako se može tumačiti temeljnim čitanjem zakona, podrazumeva da iste stranke moraju da postignu sporazum u isto vreme, na istom ročištu, i da potpišu sporazum pred sudijom koji vodi javnu raspravu "*nakon čitanja zapisnika*".

U svakom slučaju, žalbeno veće je uvažilo da su stranke izrazile volju da postignu poravnanje u sporu i zbog toga sudsko veće treba da zakaže ročište kako bi se ispitala mogućnost da se postigne takav sporazum u skladu sa važećim propisima.

Žalbeno veće se nije oglasilo u vezi neizdavanja zapisnika strankama, onako kako je zahtevala Kancelarija UNMIK-a za pravne poslove.

Drugo pitanje koje je postavljeno žalbenom veću je bilo da u svakom slučaju izvršenje takvog sporazuma ne spada u nadležnost Posebne komore.

20. juna 2012. godine predmet je prebačen pod nadležnost veća za vlasništvo kao rezultat odluke predsedništva br. 19/2012. Veće za vlasništvo je na zahtev UNMIK kancelarije za pravne poslove i uzimajući u obzir rešenje žalbenog veća održalo ročište 16. oktobra 2012. godine.

Na ročištu održanom 16. oktobra 2012. godine pročitani su pisani tekst poravnanja koji je potpisan van suda. Zastupnik UNMIK-a i tuženi manastir potvrdili su tekst poravnanja koji im je pročitani. Strankama je naloženo da dostave sudu nedostajuće dokumente koji pokazuju pravni status Manastira Dečani i potvrdu prava manastira da ulazi u poravnanje i da se odriče prava u vezi bilo koje katastarske parcele koja je predmet tužbi, bez potrebe da je zastupa bilo koja institucija na Kosovu ili u Srbiji, a njen zastupnik je iguman, otac Sava Janjić, koji je ovlašćen da daje ovlašćenje advokatu g. Aleksandru Radovanoviću. Ovo zbog činjenice da, prema tekstu poravnanja, manastir ne samo da prihvata odricanje potraživanja od strane UNMIK-a za neke parcele, već takođe i odricanje prava za neke druge parcele u korist DP-a ili privatnog(ih) lica koja su van posebne zone.

Po nalogu predsedavajućeg sudije, 23.10.2012. godine zapisnik sa ročišta održanog 16.10.2012. godine je uručen strankama koje su predstavile poravnanje. Stranke su pozvane da provere i potpišu zapisnik u prisustvu predsedavajućeg sudije istog dana kako bi potvrdile poravnanje. 15.11.2012. godine zastupnik UNMIK Kancelarije za pravne poslove, otac Sava Janjić iguman Manastira Dečani i advokat manastira istovremeno su potpisali zapisnik.

Nedostajuće dokumente kao i srpski prevod poravnanja stranke su dostavile u zakonskom roku koji je odredio predsedavajući sudija na ročištu 16. oktobra 2012. godine. Štaviše, veće je tražilo pojašnjenje da li je poravnanje izuzelo neke parcele iz poravnanja jer se neki brojevi parcela koje su predmet tužbe ne pominju u poravnanju. Stranke su dale objašnjenje i još jednom potvrdile svoje poravnanje na ročištu održanom 21. decembra 2012. godine.

Na ročištu održanom 21. decembra 2012. godine advokat DP je uložio prigovor na poravnanje postignuto između UNMIK-a i Manastira Dečani. Izneo je tvrdnju da je KAP trebalo da bude pozvana na raspravu i da zastupa DP. On je takođe izjavio da predstavnici treba da rade u korist svojih klijenata a ne protiv njih.

Što se tiče pravila postupka i tumačenju Specijalnog veća za imovinska pitanja, prezentacije trenutnog poravnanja, završeno je čak i ono izneto na raspravi od 19. maja 2009 godine. Predsedavajući sudija u tom periodu je izjavio da sud preferira tekst u pisanoj formi i dao im rok da jasno iznesu sadržaj poravnanja. Međutim, predstavnik manastira je jasno izjavio da njima nije potrebno vreme za tako nešto i prihvatio je ponudu predstavnika UNMIK kancelarije za pravne poslove. Ponuda i prihvatanje ponude su dovoljni da se donese odluka o sklopljenom dogovoru. Ovo je osnovni princip zakona koji regulišu ugovore ili obaveze u mnogim pravnim sistemima kao i način na koji se postiže jedan ugovor/dogovor. U svakom slučaju slobodna volja stranki je zabeležena u zapisniku sa ročišta održanog 19. maja 2009 godine i zapisnik su potpisale obe strane

uprkos činjenici da su zapisnik potpisali u različito vreme. Ipak veće smatra da je kao što je gore pomenuto vezano za tumačenje žalbenog veća o tome kako da se postigne dogovor.

Član 416 važećeg zakona o parničnom postupku (Zakon br. 03/L/006) reguliše način poravnanja i definiše način na koji se postiže poravnanje. Prema ovom članu, poravnanje se zavodi u zapisnik sa rasprave. Sudsko poravnanje je postignuto u trenutku kada stranke pročitaju zapisnik o poravnanju i kada ga potpišu. Overena fotokopija zapisnika sa rasprave zajedno sa poravnanjem daje se strankama. Poravnanje je izneto na rasparavi održanoj 16. oktobra 2012 godine a dopunjen tekst je priložen u pismenom podnesku sudu 21. decembra 2012 godine i takvo poravnanje je smatrano za poravnanje koje je u skladu sa odlukom žalbenog veća koje je izvršeno u skladu sa članom 26 UNMIK AN br. 2008/6 i Aneksom ZPK i da je takvo poravnanje takođe postignuto u skladu sa Članom 416 ZPP.

5. Nedostatak protiv tužbe

UNMIK kancelarija za pravne poslove je zatražila izdavanje naloga za promenu u katastarskim knjigama na osnovu sudskog poravnanja. Međutim, tuženik manastir Dečani sve do sada nije uložio protiv tužbu ili posebnu tužbu za potvrđivanje prava vlasništva nad zemljištem u pitanju/ili zahtev za registraciju zemljišta na svoje ime u katastarske knjige.

Poravnanje i obavezujuće dejstvo tog poravnanja za strane koje su postigle takvo poravnanje u toku postupka je različiti pravni koncept od prihvatanja tužbe ili protiv tužbe. Bez protiv tužbe, sud može da odlučuje samo o efektu poravnanja na naknadu koja se traži u postupku koji se vodi u vezi sa tužbom.

Ono o čemu Posebno veće može da odluči je ograničeno na tužbu DP. Ono može da odobri ono što je izneto u tužbi ili da isto odbaci. S obzirom da ne postoji posebna tužba ili protiv tužba od strane tuženika Manastira Dečani za koju bi postojalo ograničeno vreme jer je istekao predviđen rok, u trenutnom postupku veće može da zauzme stav samo na osnovu zahteva tužioca. Sudsko poravnanje može da se postigne samo ako je podignuta tužba (Član 418.1 ZPP).

6. Pravna zaštita koja se može dati na osnovu poravnanja

Jedina pravna zaštita koja se može dati na osnovu ovog poravnanja u ovom slučaju je odbijanje tužbe za neke parcele, član 26 UNMIK AN br 2008/6 ili Aneksa Zakona o Posebnoj komori gde nije izričito navedeno koje radnje Veće treba da preduzme nakon poravnanja. Ova odredba propisuje da je takvo poravnanje obavezujuće za stranke i ništa osim toga. Odgovor na ovo pitanje je dat u Zakonu o parničnom postupku.

Prema članu 417 ZPP, ukoliko tokom postupka, zajedno sa tužbom dođe do sudskog poravnanja, i ako se uzme u obzir da je tužba podneta, sud odbija tužbu. Katastarske parcele kojih se manastir odrekao su do sada zavedene na ime DP i u skladu s tim nema potrebe za promenom u katastru. Na osnovu poravnanja, Veće sada potvrđuje svojinsko pravo tužioca nad ovim parcelama koje u buduće manastir ne može da mu ospori. Dakle, jedino o čemu sud može da donese odluku u vezi ovog poravnanja jeste da odbije tužbu kao neosnovanu.

Ostalo nije u nadležnosti Specialnog veća, jer tuženi nije uložio protiv tužbu koja bi se pridružila postojećoj niti posebnu tužbu za sticanje svojinskog prava nad zemljom ili zatražio utvrđenje prava svojine ili registraciji svojine na svoje ime.

7. Izvršenje poravnanja

Predstavnik UNMIK kancelarije za pravne poslove je 19. novembra 2012 godine podneo pismeni zahtev u kojem traži fotokopiju zapisnika sa rasprave održane 16. oktobra 2012 godine kao i izdavanje naloga katastru za registrovanje spornih katastarskih parcela na ime tuženika manastira Dečani. Zapisnik sa pomenute rasprave je predat a overene kopije biće uručene strankama u prilogu ove presude.

Što se tiče zahteva za izdavanje naloga za promenu u katastru kako bi se izvršio dogovor postignut poravnanjem između UNMIK-a i Manastira;

Prema članu 414 Zakona o parničnom postupku (Zakon br 03/L-006);

U sudsko poravnanje može da se uključi cela tužba ili samo deo tužbe. Sud donosi rešenje o pravnom poravnanju. Međutim, stranke ne mogu da postignu sudsko poravnanje ako tužba ima veze sa pravom koje one ne poseduju slobodno. (član 3, stav 3 ZPP). U slučaju da stranke postignu dogovor u vezi sa pravom koje ne poseduju slobodno, sud će u zapisnik uključiti da je sklopljen dogovor koji kasnije može da biti predmet ocene apelacionog suda zbog svoje validnosti član 414.4 ZPP. Dakle, poravnanje koje postignu stranke može biti predmet žalbe i treće strane mogu i dalje da tvrde da ta prava nisu prava kojima stranke slobodno raspolazu.

Inače ovakvo poravnanje je obavezujuće za stranke u skladu sa članom 26 i Aneksom Zakona o Posebnoj komori, izričita odredba koja ne ahteva primenu ZPP-a, bilo u tom smislu u vezi s ;lanom 14 Zakona o Posebnoj komori, bilo članom 70.3 UNMIK AN br. 2008/6 .

Ipak izvršenje poravnanja ne spada pod nadležnost Posebne komore. Posebna komora nema čak nadležnost za izvršenje svojih rešenja i presuda. Redovni sudovi imaju nadležnost za zahteve za izvršenje. Ovu činjenicu ne menja obavezujuća priroda poravnanja između stranki.

Ako strane žele da izvrše svoje poravnanje, one su slobodne da preduzmu sve neophodne radnje ispred nadležnih upravnih organa, što znači da podnesu overene zapisnike koje su potpisali ispred Posebne komore u ovom predmetu a koji su overeni i dostavljeni im u prilogu ove presude. U slučaju da administrativni organi ne ispoštuju njihovo poravnanje, ovo pitanje mogu da iznesu u administrativnom postupku.

Ili, mogu da zatraže izvršenje ove presude od strane nadležnog redovnog suda kada i ako postane pravosnažna. Vredi napomenuti, da je takav zahtev za izvršenje i dalje van nadležnosti Posebne komore.

Troškovi

Stranke nisu iznele svoj stav o troškovima. Dakle, ni jedna strana nije tražila naknadu. Što se tiče sudskih troškova, veće je odlučilo da nema potrebe za nametanjem troškova jer pisani sudski raspored još uvek nije odobren od strane Sudskog Saveta Kosova u skladu sa članom 57.2 i Aneksom o ZPK a i pitanje je rešeno poravnanjem.

Pravni savet

Poravnanje koje su postigle stranke je obavezujući u skladu sa članom 26 i aneksom ZPK. Takvo poravnanje oni mogu da ospore samo pod uslovima koji su predviđeni u članu 418 ZPP.

U slučaju da bilo koja osoba uloži zahtev za njena/njegova procesna prava koja su povređena ili on/ona imaju znatna prava nad predmetom u ovom slučaju ili nameru da ospori postignuto poravnanje; Veće podseća da je žalbeni postupak sledeći:

Prema članu 10.6 Zakona o Posebnoj komori, žalba protiv presude se podnosi žalbenom veću Posebne Komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja Agencije za privatizaciju u pisanoj formi u roku od dvadeset jednog (21) dana od dana prijema odluke ili saznanja o odluci. Na osnovu istog člana žalilac mora da uruči žalbu svim strankama u istom roku i da dokaz o dostavi priloži uz žalbu. Specijalno veće, u tom pogledu podseća na odredbu člana 59 aneksa. Žalbeno veće može da odbije žalbu, dakle ova presuda postaje konačna, ako se stranke ne pridržavaju odredbi člana 10.6 Zakona o Posebnoj komori i člana 59 aneksa u propisanom vremenskom periodu.

Žalbeno veće procenjuje da li je žalba onih koji traže takav interes prihvatljiva ili nije.

Esma Erterzi,

Predsedavajući sudija, EULEX